

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margittai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése, Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Ooppelik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brűnben: Stern M.

Nyilttér petitsorra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Az anya befolyása.

I. Napoleon egyszer azt mondá a saint-germaini leány-növelde igazgatónőjének:

— A régi nevelési rendszer mit se ér — fiatal leányainkat nem jól nevelik. Hol itt a hiba?

— Hiányzanak az anyák, felelte az igazgatónő.

— Helyesen viszonzá a császár. — ez egyetlen szóban rejlik a világnevelésének rendszere, képezzen nekünk anyákat, kik gyermekeiket nevelni képesek.

A nagy császár eme szavai lagadhatatlanul bizonyítják, hogy a nőnek nagy és fontos befolyása van az emberi nem fejlesztésére és ha az anyák helyesen fogják föl feladatukat, akkor a népnevelés lökéletes lesz.

Ha visszatekintünk az ó korra, azt veszszük észre, hogy az anyák befolyása a régi görögöknél nem érvényesült annyira, mert náluk a nők alárendelt állást foglaltak el; az anya csakis akkor létkésíté fiát, midőn harczba vonult. »A paizszal vagy a paizson« mondja a spártai nő a távozónak. A rómaiaknál a nők nagyobb tisztelnek örvendtek a társadalomban; ők vették át gyermekeik nevelését; a leányokét teljesen, a fiukét az első éveken. Eszerint befolyásuk lényegesebb volt. Mindenek előtt Kornélia, a Grachusok nemes anyja magaslik ki, ki, midőn ékszerreit kérdezték, anyai

büszkeséggel mutatott két fiára. Veturia érvényesíti befolyását fián, mert a hazaszeretet elnémitja anyai szívét. Koriolán megkíméli a várost. Az áldozat teljes tudatában, melyet csakis az anyának hozott, így szól utána: »Rómát megmenteltem, anyám de fiad elveszett!«

De a mily jótékony az anya befolyása, ha fölfogta helyzetét, épp oly romboló az ellenkező esetben.

Olt van Byron, vajjon embergyűlölete, az önmagávali meghasonlás nem az igaztalan, heves, szeretet nélküli bánásmódban rejlett-e, melylyel édes anyja iránta viseltelt, ki sántasága miatt gunyolta gyermekét?

Azonban bármily szelleműs legyen is az anya gyermeke diczkoronájának viszfénye nem mindégnyikét övezi körül. A lángelme születik, de az anyja szelleme mellett gyorsabban és könnyebben fejlődik. De hisz az anyai szív boldogságát nem a becsvágy kielégítése képezi.

Mindenki tudja, hogy a gyermek fejlődésére, jellemének képzésére mily döntő befolyást képeznek az első évek. Ilyenkor az anya befolyása legnagyobb és azt minden áron érvényesítenie kell.

Az anyának mindenekelőtt ismernie kell gyermekeit, azaz meg kell különböztetni egyéniségüket, előmozdítani tehetségüket, elnyomni rossz hajlamukat, hogy ily módon képezze segítséhen. Nem szabad magát annyira elragadtatnia, hogy haragjá-

ban izgatalan vagy zsarnok legyen irántuk. Igaz, hogy a gyermek hamar feleli a sértést, de a bizalmatlanság lehe könnyen visszamarad és az anya csakis akkor fogja gyakorolni a legnagyobb befolyást, ha gyermekének fiatal lelkében föltétlen bizalmat bír támasztani. A nevelés feladata mulhatlanul áldozatokat kíván a nevelőtől: gyermekei jelenlétében mindig uralkodjék magán, mert ha azok nem tanulják megismerni a haragot, gyűlöletet, irigységet, önzést vagy képmutatást, úgy aligha birni fogják e tulajdonságokat. Az anyának erkölcsi befolyása annál hatalmasabb lesz, ha a tökéletesség benyomását bírja előidézni; a gyermeki szem nem fedezi föl az apróhibákat és gyöngéket, mert a szeretet verőfénye eloszlat minden árnyeket.

Mert habár évek multával a tapasztalat és ismeret dús kincsét gyűjtöttük is, az anya képe, szava szent előttünk; a legidősebb emberek is gyakran mondják szokásukról, nézetükről vagy tulajdonságukról: »Ezt anyamtól örököltem!« Hiába, a szeretet fedhetetlen!

Majdnem lehetetlen, hogy az anyának érzése, gondolkozásmódja ne hagyjon nyomot gyermekein. A gyermekekben kisebb-nagyobb mérvben mindig az anyára ismerünk, már csak folytonos jelenléte is lényegesebb teszi befolyását az apánál: a természeti hajlamok előmozdításában vagy elfojtásában, az elvek képzésében az apa

T Á R C Z A.

A versenytársak.

Rédei Lajostól.

Dühtől kikelt arccal állott Kovács Antal vegyeskereskedő üzleti helyiségének ajtajában és szikrázó tekintettel nézte, miként tolong a közönség s leginkább annak gyengédebb neme az ő versenytársa, Krämer Péter üzletébe.

— »Örületes szerencse van ez embernek«, feleselt önmagával Kovács ur és idegesen esavargatta szürkülő bajuszát. »Igazán örületes egy szerencse! Mintegy két hét előtt jött egy kiéhezett kereskedő-szolgálat városunkba és foglalkozás után nézett. Mindenek előtt nálam próbálta meg szerencsését és én oktondi azzal utasítottam el, hogy azt a néhány vevőt, kik naponként szórványosan meglátogatnak, egyedül is kiszolgálhatom.

Bezeg okosabban cselekedett az én versenytársam Krämer; alapos vizsgálat alá vette a piros arcu, kecsesen kipódrótt szökebrjuszu és nyulánk testalkatú fiatal embert és az ő szögletes modorában értésére adta, hogy alkalmazni fogja ugyan üzletében, de kötelessége mindenkoron az üzletében csinosan és elegánsan megjelenni, a vevő közönséggel szemben lekötőző modort tanusítani s kiváltképpen hölgyek irányában a legelőzékenyebben viselkedni. Mily jóízűeket nevettem én akkor a nagyzás hóbotjában szenvedő Krämeren, ki azért a néhány megsavanyodott háring miatt, melyet naponkint elárusított, segédet tart, monologizál tovább Kovács ur. Valóban azt hittem, hogy vénségére megtébolódott. És hová lyukadt ki a

dolog?! Az első napon magamba nevette néztem a szöke kamaszt, ki ásitozva unatkozott Krämer üzletének ajtajában, de már másnap kezdett az üzlet környéke meglevnedni. Elejével csak a cselelék hada kereste fel Krämer üzletét és kíváncsisággal vegyes tekintettel szemlélték az új segédet, a ki nefelejték szemével epedőleg követte az üzlet helyiség előtt elmenő hölgyvilágot, mintha csak Neukom hipnotizáló erejével rendelkezett volna, avagy villamos áramot lövelt volna reájuk, egymást lökdösve tödultak be, miként a méhraj.

Ma, ma már nincsen a városban egyetlen fehérrép, ki nem a Krämer boltjában szereznék be szükségletét.

Szallag, csipke, ruhakelme és egyéb házi tárgyak készlete, mintha egyszerre apadt volna ki mindannyinál és mintha ezen elfogyott tárgyakat egyből, mint Krämernél, be sem lehetne szerezni!

Nagyon természetes, hogy az a negédeskedő kalmár-szolgálat a hölgyeknek kecsesen kezelt csókol és a legidősebb dézsa-comtesse-t is: »kezelt csókolom kisasszony« üdvözléssel fogadja. Sőt még a polgármesterné is leányaival már két ízben, Krämer üzletében szerezte be tü- és czérna szükségletét.

»No de engem nem fog legyűzni az a képmutató röflöveg, sem pedig kifent-kent segédje: esküszöm kereskedő házam becsületére, hogy ezt nem hagyom boszulatlanul, valami olyat cselekedem, mi őt teljesen tönkre teszi, de nem engedem az ősi Kovács házat, mely örök idők óta elismert üzlet volt, aljas verseny csatározások által porba tiporni és nem engedem vejeim szédelő politikával eleszbitani.«

S midőn az elkecseregett Kovács ezen boszú esküjét elmondá, ünnepelességéhez a lenyugvó nap is hozzá járult, arany sugaraival bevillagítva kiaszott arcját, mely ily módon megdicsőült nézett ki.

Hogy Kovács esküjét híven megtartotta, azt a legközelebbi napok jelenségei kétségtelenül igazolták.

Alig két héttel a történet után, egy reggelen, midőn Krämer Péter az ő nefelejtés szemű segédje közreműködése mellett üzletét felnyitni törekedett, utóbbinak karjai megbénultak, a bolt kulcsai megtagadták a szolgálatot, ő maga pedig mozdulatlan állapotban, mintegy megdermedve tekintett Kovács Antal üzlet helyisége felé.

Krämer ur nyugtalankodva segédje késedelmezésén, midőn annak okát kutató, legnagyobb meglepetésére ugyanazon bámulatos jelenség tette bévává.

Megtörlé szeméit, mert azt hívé, még mindig az álom uralkodik felette; azonban ez mit sem használt, mert amit látott, az megfelelt a valószínűságnak.

A Kovács üzlet előtt, egy fiatal csinos leányka, ügyes kacsoival kecsesen rendezgette a kirakat tárgyait.

És mily ritka kellemmel teljesíté mindezt! A közönséges füstölt kolbászok, a szerény sajt és a prózais sardínia dobozok a költőiség sugaraival voltak zománczozva.

Hát még az a gyönyörű termet, a melyen a legelősebb karton ruha is versenyzett a büszke bársony- és selyemmel, egyszóval a színek összevalogatása a ruhakereskedések e leglényegtelegőbb részeit is pompává emelték.

mindig szárazabb és könnyen csap át az erkölcsi oktatásba, mi a gyermeknek röpkedelvényére kevés benyomással van; ellenben az anya játéka, mesébe szöheti az erkölcsi elveket, már pedig a tetszetős mezbe burkolt oktatás könnyebben hat a gyermekre szároz, fagyos szavaknál.

Gyakran itélünk el meglett embereket, a nélkül, hogy megfontolnánk, mennyit vétkeztek vagy mulasztottak el gyermekkorukban.

Mennyi gonosz tulajdon lehetne az erkölcselen anya gonosz befolyásának tulajdonítani! Mily fájdalmas érzetet szülhet az illetőben, kinek az anyjára való emlékébe szégyen vagy megvetés vegyül! De a természet szülte kötelék oly erős, hogy még ilyenkor se szakad el.

A ki nem részesült a szerencsében, hogy az anya szorgos keze alatt nevelkedjék, kinek nem volt alkalma, hogy szerető anya keblén örvendjen vagy sirjon, annak szívében elárvult ír támad, melyet még a szerelem és öröm virágai se képesek teljesen elföldni.

Ha az anya befolyása gyermekkorunkban lényeges, — boldogító volt, még késő években is visszhangzani fog lelkuünkben. Szellemi hatalommal növekedik, mely tudtukon kívül van bennünk, mely vezet és melyről akkor se feledkezünk meg, ha a szeretett anya örök álomra szenderült. Halás szívünk akkor is elismeri, hogy: minden a mit bírnunk, a boldogság, erkölcsi tudat, külső és benső javak minden a jó anya öröke, mert azt szeretetteljes befolyásának köszönhetjük!

Az iskolaév végén.

Bezárultak városunkban is az iskolák, s a Te Deum elhangzásával elmúlt a gyermekek csengő hangja a művelődés templomaiban. Hol eddig vidám és zajos élet uralkodott, most csend és némaság honol.

Ha végigtekintünk a jelen iskolaév történetén

Ezek láttára Krámer ur ajkait kivételten káromló szó hagyta el és iparkodott a rendkívüli látvány hatásától elbűvölt segédjét, az üzletbe vonszolni, miközben a bolt ajtaját hevesen becsapta.

Ezek után gonosz idők következtek.

A miként ez előtt a város asszonyai megharagultak Krámer üzletét, hogy a szép szöke segéd egy-egy pillantását elrabolhassák, azoképen kijött kerékvágásából a férfivilág s valóságos ostromot intézett Kovács üzlete ellen; oly tárgyakat is vásároltak, melyeknek nem csak hasznát nem vették, de némelyike, ezek használatának mikéntjével sem volt tisztában. S midőn a ravasz Kalmár éles elméjében azon ötlet született meg, hogy az üzletével határos szobában »villás reggelizőt« létesít, ahol a bájos fekete szemű Mariska vajás és sonkás kenyérről, kaviár, szardínia, sörrel és borral szolgált ki a férfi vendégeket.

Ekkor nagyja és apraja, fiata, öregje kivétel nélkül Kovács üzletében elégitette ki gyomra követelését és oltotta torka szomját: sokan — szesz ital nélkül is — a szép Mariska kaczer tekintetétől részegedtek meg: szóval a város összes férfi tagjai Kovács ivójában összpontosultak, a város ismert hírhordói pedig arról is tudni akartak, hogy a szigorú elveket valló polgármester ur, egy villásreggeli alkalmából délután fél 2 órákor gözölgő fejjel és ingatag léptekkel távozott a helyiségéből.

Ezen körülményt azonban kétféleképp okadatolta a közönség; egy része ugyanis a szép Mariska bájos mosolyától, másik része pedig a borak mértékén túl való élvezetétől vélte ittatsultnak, az ebédezésről is megfeledezett polgármestert.

(Vége következik.)

ténetén örömmel konstatálhatjuk, hogy ez az év fordulópont Csáktornya közművelődésében, a mennyiben egy oly eszme valóult meg — hosszas vajadás után — a mely ugy a magyarosodásra, mint a közművelődésre rendkívül jótékony hatással lesz. — A jelen tanév elején városunk egy régi óhaja ment teljesedésbe a polgári leányiskola létesülésével, és e körülmény a nőnevelést, a mely eddig csak az elemi oktatásra szorítkozott, — mindeddig nem ismert virágzásra emelte. De nemcsak a közművelődésre, hanem kivált a hazafias érzés emelésére volt rendkívül üdvös ezen intézmény létesülése. Leányaink közül azok, akik nem elégedve meg az elemi iskolai oktatással, magasabb kiképzetetés után törekedtek, eddig többnyire a szomszédos országok e nemű magasabb tanintézeteit keresték fel, s itt idegen környezetben, idegen helyen, idegen nevelők hatása alatt, ha egészen el nem is törődött, mégis csak elmosódott az elemi iskolában fölébészett nemzeti érzés. S leányainak éppen abban a korban — az ifju-korban — éltek idegen környezetben, a midőn az emberi lélek a nemes, magasztos érzelmek befogadására legalkalmasabb. De most — a polgári leányiskola felállítására óta — nincs már szükség arra, hogy leányaink idegen iskolákban nyerjék magasabb kiképzetetésüket hanem itthon, magyar társadalomban, magyar nevelők kezére bízva, nemzeti érzésü, igaz honleányokká válhatnak.

Ugyancsak ismétellen örömmel kell megemlékeznünk arról a lélekemelő, magasztos ünnepélyről, melynek május 9-én tanúi voltunk s melynek egész lefolyása, kitünő elrendezése, teljes sikere fényes bizonyítéka volt úgy a csáktornyai tantestületek buzgó áldozatkészségének, erős hazafias érzésének, mint a csáktornyai közönség minden nemzeti ügy iránt tanusított élénk érdeklődésének s lelkesülésének. Valóban a muraközi nemzeti érzés olyan hatalmas megnyilatkozása volt ez az ünnepély, mely biztos zálogul tekinthető arra nézve, hogy e nép, mely dalaiban, érzületében már ugy is magyar, néhány évtized alatt nyelvében is az lesz.

Nem kevésbé örvendetes ezen iskolaév történetében a csáktornyai közs. iskolaszék azon fontos és hazafias érzéstől áthatott határozata, mely a németnyelv tanítását az elemi iskola II. és III. osztályában megszüntette s ezzel a magyar nyelvnek még az eddiginél is intenzívebb módon való tanítását lehetővé tette. Valóban szebben nem ünnepelhetne volna meg az iskolaszék a milleniumi évet mint midőn ezen határozatát hozta.

A tanév méltón fejezte be a polg. iskolák záróünnepélyén Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanfelügyelő úr ama rendkívül fontos és örvendetes kijelentésével, melyben tudtára adta a városi közönségnek, hogy a régi óhaj — a polg. iskolák államosítása — a közoktatásügyi miniszter legújabb intézkedése folytán — már a jövő tanévben életbe lép. Nagy tehertől szabadítja meg a várost ez az intézkedés és az így megtakarított erőt most már kizárólagosan az elemi népiskolára kell fordítani. Ezt az iskolát még az eddigi állapotánál is virágzóbbá tenni, továbbra is egyik főfeladata városunknak, mert a — községek legszebb ékessége: lakóinak műveltsége.

br.

— **Kérelem.** Lapunk f. hó 1-ével a XIII. évfolyam a 3-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetési díjakkal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadás förtéjék.

Tisztelettel
a kiadóhivatal.

— **Dr. Ruzsicska Kálmán** kir. tanácsos, tanfelügyelő június hó 26-án városunkba érkezett. Június hó 27-én részt vett a polgári iskolák és a községi elemi iskolák záróünnepélyein. A községi elemi iskolák záróünnepélyén személyesen nyújtotta át lelkes beszéddel Jeney Gusztáv igazgatónak a vallás- és közoktatásügyi miniszter 50 ft jutalmát a magyar nyelv oktatásában elért jeles eredményért. Ugyancsak 27-én vett részt a királyi tanfelügyelő a községi iskolaszéki ülésben, mely a polgári iskolák államosításának nagyfontosságú ügyét tárgyalta, miniszter úr erre vonatkozó leirata alapján.

— **Kinevezés.** A helügyminiszter a perlaki anyakönyvi kerületbe helyettes anyakönyvvezető helyettesé Tóth Sándor áll. el. isk. igazgatót nevezte ki és őt a házassági anyakönyvvezetősével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Dr. Wolf Béla** csáktornyai orvos tanulmányutrá Berlinbe utazott. Távollétében — ami pár hétre terjed — dr. Krasovecz Ignác járásorvos fogja helyettesíteni.

— **A földmívelésügyi m. kir. miniszter** Szabó Döme porszombati lakost Zalavármegye alsó-lendvai járásában a állandó gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Áthelyezés.** Böhm Ignác helybeli posta- és távirda tegédtiszt hasonló minőségben N. Kanizsára helyezettelt át, helyébe a csáktornyai posta- és távirдахivatalhoz Klein Jakab n-váradai posta- és távirda segédtiszt lett kinevezve.

— **Eljegyzés.** Neubrun József iparos Zala-Egerszegen eljegyezte mult hó 28-án öz. Stern Henrikné kedves leányát Czeiczilia kisasszonnyal.

— **Esküvő.** Pecz Márton helybeli fiatal rajzoló mult hó 28-án vezette oltárhoz Zsúlják N. helybeli lakos kedves leányát Teréz kisasszonnyal.

— **Gyászhir.** Bars Henrik perlaki nagyvendéglős f. hó 3-án virradóra szívzséllhűdés következtében 50 éves korában elhunyt. Halálát 3 fejtölt leánya és számos rokona gyászolja. Béke hamvaira!

— **Mura-Szt-Mártonból** írják, hogy hétfőn este zivatar alkalmával a villám leütött s Györgyhegyen egy házat fölgujtott. Czerdeman Ferencz györgyikei lakos a eseresznye fáról leesett s nagy belső sérüléseket szenvedett.

— **Halálozás.** Weisz Samu lókereskedő Csehovezen mult hó 28-án 67 éves korában hosszu szenvedés után meghalt.

— **Millenáris iskola.** Június 24-én tartott a mura-szt-kereszti millenáris állami iskolában az első vizsga. Ugy a tanító valamint a tanítónő a rendelkezésükre álló rövid idő alatt rendkívüli eredményt mutattak fel. Kifejezést adott ennek dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő, ki Oszterhuber László földbírtokos, Margitai József képezei igazgató, Hotter Márton lelkész s több vidékbeli tanítóval jelent meg a vizs-

gán. Tanfelügyelő buzditó szép beszéde után az egész társaság Mura-Síklóra ment, hogy az ottani rk. isk. vizsgáját meghalassa. Itt is nagy elismerésnek adott kifejezést kir. tanfelügyelő s erre a tanító szakértelmével és buzgóságával egyaránt rászolgált.

— **Halálozás.** Szabó Kálmán nyugalmazott honvédfőhadnagy élete 55-ik évében elhunyt Bellatinzen. Nyugodjék békében!

— **Muraközi hegyvidéki vizsgák.** Junius 29-én és 30-án tartották meg a hegyvidéki állami iskolák évről-évre vizsgáit. Már kora reggel jelentek meg 29-én Királylakon: dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő, Kolbenschlag Béla főszolgabíró, Tóth István uradalmi tisztartó, Margitai József állami tanítóképzési igazgató, Dékány Mihály képezési tanár, Ritlmüller Árnin uradalmi fővadász, kik sok szülő és tanügybarát, több községi jegyző és számos muraközi tanító részvételével Királylakon kezdték meg a vizsgát. Innen a második hegykerületi állami iskolába mentek. Következő napon a negyedik hegykerületi, stridói és ráczkanizsai állami iskolák kerültek sorra. Az évről-évre nagyobb mérvben jelentkező szellemi siker s az iskolák hazafias érzülete, általában pedig a növendékek egyszerű magyar dalai és lelkes szavalatai mélyen megindították az összes jelenlevőket. Kir. tanfelügyelő mindenütt lelkes buzditással osztotta ki a magyar nyelvben szép előmenetelt tett növendékeknek a megyei törvényhatóság és egyes lelkes tanügybarátok jutalmát. Ugyanezen alkalomból részesültek jutalomban a magyar nyelvben magukat kiünneplő muraközi és vendvidéki tanítók. A jutalmat a törvényhatóság, nemesi választmány és dr. Mandel Pál országgyűlési képviselő adományozták. Az ünnepély közönség régi szokás szerint a ráczkanizsai lombsátorban ebédelt és mondott cigányzene mellett szép és lelkes köszöntöket.

— **A polg. isk. zárünnepélyének,** mely mult hó 27-én tartott meg, kiváló jelentőségűt adott az a körülmény, hogy itt tette a szintén jelenlevő Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanfelügyelő azt a fontos nyilatkozatot, hogy a polg. isk. államosítása most már csak napok kérdése. Ez volt egyszersmind a polg. leány iskola első zárünnepélye is. Az ünnepély szavalattal és énekkel volt összekötve. A szavalók közül különösen ki kell emelnünk Wollák Erzsébet polg. leányisk. II. oszt. tanulót, ki Arany J. Ágnes asszony-nak külön előadásával valóban méltóvá tette magát a szép számban megjelent közönség meleg elismerésére. Szolgáljon neki ez az elismerés buzditásul a jövőre is.

— **Lopás.** Biskup Ilona pettauai illetőségű cselédleánytól f. 28-án a varazdsi hid mellett fekvő erdőben 6 fejkdőt, 6 szoknyát, 3 inget, 4 kötényt, 3 reklit, 1 drb. tarka vásznat, 1 drb. 16 ft értékű imakönyvet és 4 ft készpénzt loptak el. A tettest — Mikácz Éva dráva-szl.-iváni csavargó nő személyében a csendőrök elfogták, de ő daczára annak, hogy az ellopott tárgyak az imakönyvön és a készpénzen kívül nála megtaláltattak — a tett elkövetését mindaddig kőnköl tagadja.

— **Novák Ferencz,** zalaujvári korcsmáros és külfári körgyám mult hó 24-én nyomtalanul eltűnt. Ellátásának okai még mindaddig ismeretlenek de valószínű, hogy családi viszály miatt távozott. Mint értesülünk az eltávozott korcsmáros — ki különben is jómódu parasztagazdák közé tartozott — Amerikába szándékozik kivándorolni.

— **„Millenniumi Kalauz Kiállítási Utmutató”,** a fő- és székváros, valamint a kiállítás területét irásban és képen hűen és érdekesen mutatja be az olvasónak. A „Millenniumi Kalauz Kiállítási Utmutató” Budapest térképével van ellátva s czélszerű és szakavatott beosztásánál fogva, hivatva van arra, hogy a fővárosba érkezőket végigvezesse Budapest és az ezredéves kiállítás területén, felsorolja és illusztrálja annak nevezetességeit és látványosságait, megjelöli az irányokat, melyeken kérdézősködés nélkül eligazodhatik, szóval hirtokosának kellemes és szórakoztató tolmácsa leend. Ára 50 kr. kapható: Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében.

— **Honi ipar.** A nagykanizsai sörfőzde részvénytársaság, melynek kifünő minőségűnek bizonyult gyártmányai sikeresen versenyeznek a külföldi sörfőzdek árpalevével. Strahia testvérek uraknál Csáktornyan sörraktárt tart. Csáktornyan majdnem kizárólag gráci sört főgasztottak; a midőn tehát Strahia testvérek urak arra vállalkoztak, hogy az idegen gyártmányok kiszorításával a honi ipar termékeinek nyerhessék meg a az ottani fogyasztási piacot, ezzel míg egyfelől a hazai ipar támogatása körül fejtenek ki dicséretre méltó tevékenységet, addig másfelől a fogyasztóknak is lesznek szolgálatot, a mennyiben a szépen prosperáló nagykanizsai sörfőzde osztatlan elismerésben részesülő gyártmányaiból állandó raktárt tartván, gondoskodnak egyúttal arról, hogy mindig friss, erőteljes és zamatos sör kerüljön a sörfogyasztó közönség elé. Gondolja csak meg minden sörkedvelő, hogy mily jelentékeny összegek vándorolnak évente nálunk elfogyasztott sör ára czímén a külföldre, s ha emellett figyelembe veszi, hogy a hazai ipar támogatása által hazafias célokat is követ, mert növeli ezáltal a honi ipar adóképeségét és gazdasági termékeink feldolgozása végett sem szorulunk annyira a külföldre; ugy hasonló minőség és ár mellett bizonyára mindenki a honi ipar termékeit fogja előnyben részesíteni.

— **Lopás.** Mult hó 28-án özv. Stefán Amália helybeli lakostól 14 ft 50 kr-t tartalmazó pénztárczát loptak el. A tett elkövetésének gyanúja Sinkó István zalaujvári csavargóra és Karen Francziska szintén zalaujvári cigányönőre hárul, de az ellopott pénzt még sem sikerült megtalálni.

— Fischel Fülöp (Strausz Sándor) nyomdázlete részére egy **tanuló** felvétetik. 3—4 közép vagy polgári iskolát végzett ifjak előnyben részesülnek.

C S A R N O K.

A kiállítási faluról.

Irta: Dr. Kovács Gyula.

(Vége.)

A botnak is két vége, a falunak is két szöge van. A községháztól jobbra a másik. Ez a szöge a magyar pásztorélet bemutatásának van szentelve. Itt van a breznóbányai juhászkuynhó, a felvidéki turékészítés, a híres brimzának műhelye. Benne a kattan, az üstök, az akasztó horgok, fejdédzsák, szóval minden, minden, a mi ehhez a mesterséghez tartozik. Mellette a magyar vándor (nomád) pásztorélet utolsó maradványa, a cserény, a kecskeméti tanyák pásztoroknyhója; vesztovonásból van; Szegedi György, Kecskemét város gazdasági tanácsosa Herman

Ottó néprajzi ludósunk közreműködésével létesítette.

A cserénynyel szomszédos a „vasaló”, a hortobágyi pásztorság nádépitménye, melyet gúzsvessző tart össze. Végül a kerékalakú „kontyos”, Turkeve számadó gulyása, Finta Miklós állította és rendezte be.

S most csak egyet tartozom még kiemelni, azt, hogy e falu maradandó közintézmény alapvetője. A 120 drb. bábú, mely a különféle jelenetezésben hat hónapon keresztül mulattatja a tátogató közönséget, az a káprázatos sok népviselet, melyet a bábukra huztunk, a thékák, padok karosszékek, kastenek és tányérosok, a kormos fazekak, a nyársak, szakajtók, tekenők, a melyeket a házakban látunk kivétel nélkül a néprajzi muzeumban kerülnek, s ha a gondviseles is ugy akarja, századok multán is hirdetni fogják, hogy volt egy országos kiállítás, mely a nemzet ezeréves fennállásának emlékére összegyűjtötte a népelet jellegzetes tárgyait, — hirdetik majd akkor, a mikor a kultura nivelláló hatalma eltörölte már az emlékeztető is a festői népviseletet és e házberendezési tárgyak már csak a mult kedves emlékeit fogják képezni!

A mily vonzó lesz akkoron ez a muzeum, oly varázserejű lesz — jól tudom — a kiállítás tartama alatt a benépesített falu. Igen benépesített, mert a faluban havonként több ünnepély lesz. Felvonulnak czifra szerzamu felpántlikázott lovaikon a szerb legények, a szemre való ormánsági menyecskék, a pengősarkantyus matyók, a tarka szoknyát viselő egr Marcsák, a fehérruhás sváb lányok, hogy egy-egy lakadalmat, búcsút, szüreti, aratási ünnepélyt tartsanak a faluban. Aztán a bőkezű miniszter 50%-al mérsékelte a zónát, barakkot is épít, népkonyhát állít a földmives népek, hogy a legtávolabbi határszélről is, össze-vissza 5 ft költséggel jöhessen el két napra még a legszegényebb ember is.

Ilyenkor aztán ugyebár ott leszünk mi is mindnyájan. Az a kézzorítás, melyet ilyenkor a nemzetiségekkel váltunk az öröm, melybe belevegyülünk, a táncz, melyet a néppel eljárunk mind egytől-egyik annak a magasztos érzésnek lesznek kifolyásai, mely a haza minden hű fiát kivétel nélkül elfogja, midőn itt a faluban, az igazi egyszerűség, a keresetlen jókedv tanyájában ünnepeljük nagy nemzetünk ezeréves fennállásának ünnepét.

VASUTI

MENETREND.

Budapest felől: érk. 1.14, ind. 1.17 (gy. v.); 5.51—6.06 (sz. v.); 12.57—1 (gy. v.) 4.01—4.15 (sz. v.); é. 9.56 (v. v.) **Prágerhof felől:** é. 4.36—4.39 (gy. v.); ind. 5.52 (v. v.); 11.29—11.39 (sz. v.); 3.59 4.02 (gy. v.); 9.55—10.07 (sz. v.); **Z-Egerszeg felől:** é. 8.42, 9.42; i. reg. 6.00, d. u. 4.28. **Varazsd felől:** é. 4.20, i. 4.49, 5.40—6.15, 11.13—11.44, 12.50—1.20, 3.50—4.20, 9.30—11.17 órákor.

Felelős szerkesztő:

Segéd-szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF. ZRINYI KÁROLY.

Füzdő és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke tiču se zadržaja novinara, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika u Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznanne pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt.
Na pol leta 2 frt.
Na četvrt leta . . . 1 frt.

Pojedini broji koštaju 10 kr.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk

Obznanne se poleg pogodbe i fal računaju.

Izlazi svaki tjedan jedanput i to: vu svake nedelju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Sparkasse«, »Medjimurske Sparkasse«, »Sparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Iz delegacijah.

Minister vanjskih poslova spominje naročito Rumunjsku, ter sa hvalom naglašava njeno skroz korektno držanje. Rumunjska je, hvata mudrosti i državničkoj uvidjivosti njenoga vladara, ter darovitosti njenih upravnika, vu tolikoj mjeri politički zrela, da je već sada važan faktor vu evropskom grupiranju država. Naši su odnosaji prema Rumunjskoj najbolji, ter je minister uvjeren, da će se s obedve strane nastojati, kako bi ovi odnosaji trajno ostali ovako izvrstni kak vezda.

Ni s daleka nije tako povoljen položaj Srbije. Ova zemlja, koja se je vu šestdesetih godinah mogla smatrati malom uzornom državom, denes je povodom političko-stranačkih borbah iz nutra tak razklimana, ter koraca tak nesigurnom putanjom, da njezini prijatelji stopram su zalošću prate njezin razvitak od zadnjih godina. Uz to su vu Blogogradu voljni za vlastite krivnje proglašivati druge odgovornimi, pri čem se zaboravlja, da bi tako ponašanje moglo biti, pogibeljno po interese kraljevine. Mi doduše necemo okrivljivati prijateljeni srbski narod za nespretnosti i pretjerivanja pojedinih političarah ali ipak želimo vrlo ozbiljno opomenut one, kojih se tiče, da nepostupaju načinom, kojim bi se javno mnenje vu Srbiji moglo zavesti, ter bi to konačno moglo imati za posljedici, da bi se doista vrlo velika blagohotnost, što

ju osiećamo prema našim susjedima na Savi, mogla znatno umanjiti.

Vu Bugarskoj su nastali normalni odnosaji, pokedob je Porta priznala kneza s odobrenjem ostalih vlasti. Ipak ni tu nijesu umitarnje prilike sasvim povoljne. Mi smo medjutim uvjereni, da će knezovina, koja se je do vezda pokazala kakti element mira na balkanskom poluotoku, vu prvom redu okolo toga nastojati, da opravda simpatij, koje smo joj od prvog početka dokazivali. Mi se ufamo, da će umjeti vu svakom pogledu svoju samostalnost čuvati i kloniti se svake akcije, koja bi bila vu prečki sa čvrstom odlukom svih velikih sila, da neće terpeti nikakve konflagracije na Balkanu. Da li će se zemlja pri tom krepiti navodno okrepljujućimi traki iztočne zore, ili će se radje obraćati pokušanom zapadnom suncu, to je po mnjenju gospornikovu posve irelevantno; mi bar necemo uplivati na njezin ukus (gustuš) vu tom pravcu.

Sa Francezkom podržavamo sveudilj najprijatnije odnosaje, a to se već time tumaći, što naši specijalni austro-magjarski interesi nigde nekolidiraju sa francezkim interesima. Uz to se Francezka tako iskreno zauzimalje za mir, da se uvijek moremo vu nju zaufati, kad se radi o miroljubivom rješavanju evropskih pitanjah.

S Englezkom vežu nas tradicione simpatije, pak se s obedve strane nastoji, kako bi se očuvale. Tim povodom osvrece se go-

vornik na pitanje o tak zvanom ekspediciji na Dongolu. Kad je Englezka u tu svrhu zauzimala većšu svotu iz pričuvnog fonda egipatske blagajne za državne dugove, mi smo o tom imali suditi samo sa financijalnog gledišta, da li je najure taj zahtjev vu interesu vjarovnika. Prosudivši savjestno i točno tu stvar, mi smo došli do uvjerenja, da se englezkom zahtjevu more bezuvjetno zadovoljiti, ter smo na dotično pitanju vu slogi sa njemačkim i talijanskim kabinetom dali pozitivnan odgovor. Medjutim su Francezka Rusija protesirale proti kreditu stranom i točno tu stvar, mi smo došli do uvjerenja, da se englezkom zahtjevu more bezuvjetno zadovoljiti, ter smo na dotično pitanju vu slogi sa njemačkim i talijanskim kabinetom dali pozitivnan odgovor. Medjutim su Francezka Rusija protesirale proti kreditu stranom i točno tu stvar, mi smo došli do uvjerenja, da se englezkom zahtjevu more bezuvjetno zadovoljiti, ter smo na dotično pitanju vu slogi sa njemačkim i talijanskim kabinetom dali pozitivnan odgovor. Medjutim su Francezka Rusija protesirale proti kreditu stranom i točno tu stvar, mi smo došli do uvjerenja, da se englezkom zahtjevu more bezuvjetno zadovoljiti, ter smo na dotično pitanju vu slogi sa njemačkim i talijanskim kabinetom dali pozitivnan odgovor.

Minister završujući objašnjenja, prepornica osnovne ministarstva za izvaujske poslove. (Živo odobravanje).

Mladočeski delegat dr. Kramar vu poduljen je govora podvrgavao kritici exposé grofa Golcheovskoga. Služue se s ciljevi naše vaujske politike, da se uzdrži mir, ipak nemore odobriti ni sredstva ni puteve, što ih minister u tu svrhu predlaže. Stanovište, na kojem stoje Česi prema trojnom savezu, pozato je, a nije se premenilo.

Z A B A V A.

Nezrele šala.

Kad je jednog dana u velikoj Buda-pešti bila saborsko siednica van te su se ablegati, jer su svojoj dužnosti podpuno zadovoljili, čistom saviestjum razhadjali, svi u gala odieci, stalo je mnozina puka pri muzeumu, koja je taj razhod gledala tak, da su se gospoda ablegati morali kroz hrpe na to rekuć tiskati.

Svaki je najme hotel one svojimi oči videti, koji su tak gjejerno za dobro puka govorili te nisu jezikom šparali, gde je bilo potrebno mir i pravicu braniti, škodu odvraćati, izobraženje i imetak podgavati.

Med ovimi na hiljade gledavcev su stali i dva, med kojimi se je i spomenek na skoro započel; najme jedan seljak iz Té ténja, koj je rad pitao, ali ne uvijek najpametnije jedan veseli Peštanec, koj je rad odgovaral, ali više krat tak šalno, da se je moglo na ono prirečja misliti: »Kaj je preveć, nije niti s-kruhom dobro«.

Naš dobri seljak je najme začudjeno gledal ov veliki broj odlične i poštovanja vriedne gospode, koji su svećano iz sabor-

nice stupali, je si je mislil, ovde bude sad sve glasovite muzeve videti mogel, o kojih je još kakli školski dečec u školi a i potlam govoriti čul.

Zato stihla drukne s laktom svoga suseda, te ga zapita:

»Dragi gospone, prosim njih nek mi povežu, jeli nije ovde med ovimi i Deak Ferencz?«

No dragi moji četveci svi dobro znadu, da je Deak Ferencz već dugo mrtov te je uslied toga nemoguće, da bi godine 1895-e, kad se je to najmedogodilo, med ablegati bil, a to siromak seljak nije znal, a niti mu to nije moći zamieriti.

Peštanecovu šalu je pričelo ovo pitanje žegelati i on posve ozbiljno odgovori: »Je, dakako dragi kumek, gledite on tam siedi debeli je Deak, koj sad ruku na prsa postavlja, kak da bi ga srdce bolelo. Znjam ide Petöfy Sandor, on mladi visoki; to su si najbolji prijatelji, koji si »Ti« govore i zato sede u sabornici na istoj klupi jedan polag drugoga.

Četveci opet svi znaju, da je Petöfy u ratu od 1849. godine pri Schässburgu kakti junak opat, a u sabor nije nikad bil biran,

ali njegova pjesnička diela su mnogim poznata, i koj je četeje srdce mu se diže.

Seljak pako bil je presretan, da mu je bilo dano ovakove dva velike muzeve u lice videti. A kad je seljivdijju opazil, kak je njegov sused luhkovieran, pričel mu je u svojoj jugunastoj volji još množinu pjesnikah, nčenjakah, generalah i ostalih pokazivati, same lakove, kojih kosti već zdavuju u zemlji počivaju. Vörösmarty-a, Klauzal Gabora, Eötvös Jožefa, Böszörményi-a, Hunyady-a László, koj navadno o Soroksáru stanuje, Mihlu, koj samo negda u siednici zna dojti i akoprem kralj, u sadašnje vrijeme nesime po Budapešti korumu na glavi nositi, i. t. d.

Nad tim su se seljaku oči svietile od samog blaženstva i veselja i on bi bil od same radosti nad tim, da sada pozna toliko glasovitih ljudih svoje domovine, najrašji u vis skočil, da nije bil u stiski množine, koja se je u Sandor-uteza tiskala kakti zavgozda stišnjen.

»No« — veli — »toga si niti bil mislil, da je sve danas ovde najdem! To me je izbilja tako razveselilo, da nemogu povedati! — Sad moram odmah se domov žuriti i ženi i dieci pripovedati, kak sam je ovde sve videl i kak sa oni gospone bili

Posljednjih dvih godinah činilo se je, da se naša vanjska politika bliža putevom, kaj su ih Česi označivali. Na prestolni govor, vu kom je opetovano i oštro naglašen trojni savez, razoril je te iluzije. Trojni je savez svakako vojnički oslabljen situacijom vu Italiji i okretom vu Bugarskoj, koja neće više svojom vojskom stiliti zaledja. Da smo s našom mnogogodišnjom politikom na Balkanu gotovi, o tom nam se nekaže nikaj, već samo da pozdravljamo priznanje kneza Ferdinanda. Nemoguć sistem se je porušil, ar je tak moralo biti. Prije se je doduše tajilo, da tiramo ikakovu aktivnu politiku na Balkanu i vjerovalo da nikaj drugo netražimo, nego da zaštitimo slobodu balkanskih država. To je bilo samo rečkanje. Mi smo na Balkanu tirali vrlo aktivnu politiku, a oslanjali ju na osobe a la Stambulov. Mi smo zaboravili, da ondi živiju pravoslavni Slaveni, pak smo računali, da se onde nemogu izpraviti falinge, kakove je Rusija počimila s Kaulbarsom. A ovu je politiku Magjarska entuziastično podupirala, a nije bilo dosta hladnokrvnosti, da se proračuna, kak će nas progonoštvu Rumunjah i Srbah vu Magjarskoj ter zaostrenje agrarne politike interesa Magjarske dovesti s agrarnimi zemljami na Balkanu vu još vnođu veću i pogibelnju oprčku, nego brutalna nespretnost jednog Kaulbarsa.

Govornik kritizira i osudjuje postupak Magjarske, koja je Srbiju kvarnu učinila vu izvozu svinjah ter proigrala ondi vse simpatije za monarkiju. Isti naprednjaki nisu više naši prijatelji. Odgovor je sledil na poziv k milenijnski proslavi.

Isto tako izgubili smo vsaki utpliv vu Bugarskoj. Ono, kaj je knez Ferdinand uradio nije učinil s pukog hira, već jer je bil uvjet njegova obstanka vu Bugarskoj. A ta se politika više neće premeniti. Za Stambulova snovali su balkansku federaciju proti Rusiji, — a danas se ista ova ideja javlja pod protektoratom Rusije.

Obedve zemlje, Srbija i Bugarska, za našu su industriju izgubljene, a Rumunjska im se glede toga pridružuje.

Bilo bi takaj zahvan, kad bi se čekalo

na falinge ruske politike. Politika kneza Lobanova postaje vu Rusiji tradicionalna. Ona se nimalo neměša vu unutarnje poslove balkanskih zemalja, ali ide za čvrstim skupnim vanjskim postupkom. Rusija netreba Carigrad, dok je on turski, slaba Turska dovoljna je Rusiji, koja dalje cilja nego li na Balkan. Na Balkanu ona drugo netraži, nego izvjestnost, da se Bugarska vu slučaju rata neće dići proti njoj. Uz te činjenice za nas nebi bilo težko, da ih lojalno priznamo ter se s Rusijom zauzmemo za kršćenike vu Turskoj. To bi zajamčilo mir, a nebi na smetalo slobodno kretanje ni vu trojnom savezu.

Čini se ipak, da naša vanjska politika neide za tim, već da se oslanja na Englezku, čemu se moramo protiviti. Ni jedna država nije u zadnje doba toliko se zagrozila miru svojom bezobzirnom i egoističnom politikom kak Englezka. Upućujem na Armeniju, Transval, Venezuelu, Arabiju, a tvrdi se, da on podmeće i ustank na Kreti. Isto tako vnođu se govori o tom, da Austrija posreduje između Englezke i Njemačke, pak bi bil vrlo zahvalen Njegovoj preuzvišenosti, kad bi asu hotela o tom vplufiti, kak i o razlogih za to, ar kak se meni čini, neupučuje nas baš nikaj na Englezku.

To je naše stanoviste o vanjskoj politici, a priznati će nam svatko, da netražimo drugo nego mir i pravednost na prema vsim narodom, ter zaštitu velevlastnog položaja naše države.

Tim povodom upravlja govornik na ministra sljedeća pitanja:

1. Je li trojni savez obnovljen? Ako je:
2. Da li su objelodanjenu saveznu ugovoru s Njemačkom kod obnove dodane klauzule glede iztočne politike?
3. Je li kod obnove ugovara uzet obzir na Italiju?
4. Kaj kani učiniti Vaša preuzvišenost, da se s poboljšaju susjedni odnošaji prema Srbiji?
5. Kakav je položaj zauzimala austrijska politika na prema englezko-njemačkim dife-

rencijam gledom na događaje vu južnoj Afriki i kako stoji Vaša preuzvišenost na prema opreki interesa između Rusije i Englezke?

Za tim su govorili grof Wurmbbrand, koji je stavil upit glede iztočne politike trojnog saveza, dr. Bareuther, koji odobrava politiku trojnog saveza, grof Zedtvitz, koji je naglasil, da su obzirom na svinjsku počast identični interesi Austrije i Magjarske.

Minister grof Goluchovski dva je maha odgovoril dr. Kramaržu i ostalim govornikom. Prije vsega odbil je tvrdnju, da intimni odnošaji među vlastima trojnog saveza mogu zlo djelovati na odnosaj prema drugim vlastima naročito na prema Rusiji. Austro-Magjarska želi samo mir ter pozdravlja s priznanjem držanje vlastih na prema raznim balkanskim pitanjima. Dok god bude Rusija uztrajala uz ovu politiku, dotle će se s njome moći složiti i sporazumno raditi. Mi moramo prije vsega, kaže minister, zadržati pred očima naše interese i cilj naše politike: uzdržanje i ojačanje samostalnosti balkanskih zemaljah, a vse vlasti, koje vu tom pravcu rade, mogu se nadati našoj lojalnosti. Složan postupak s našimi bližimi saveznicima neizključuje dakle nipošto sporazumka s ostalimi vlastimi.

Na upit Kramaržov, da li je ugovor o trojnom savezu obnovljen i providjen klauzolom o iztočnoj politici, odgovara minister da za obnovu nejma sile (nužde), ar ugovor, koji je publiciran 1888. vrēdi i nadalje sam po sebi. Usljed toga odpadaju i vse konsekvence i kombinacije.

Kaj se tiče naših odnošajah na prema Srbiji, nahadja se dr. Kramarž vu bludnji, kad misli, da su seoni pogoršali. Magjarska vlada postupala je korektno i stopram onda zatvorila granicu, kad je stigel transport okuzenih svinjah. Srbska je vlada opetovano upozorena na to, neka strogo pripazi na veterinarne propise, kao što to čini Rumunjska, pa će time odkloniti zatvor granice.

Glede englezko-njemačkih diferencijah odgovara minister, da se mi nismo vu te diferencije mešali pak nije bilo povoda, da

lak dobri pak su mi svakoga liepo pokazali. Ja nihi neznam kak bi njim se za to zahvaliti; ali ako bi kada došli u naš kraj, tam oko Těčnja nek samo popitaju za Szalmassy Janoša, to njim svako diete pokáže, onda pojedmo skupa v klet, imam pet liet staroga.

Štim se Szalmassy Janos porine kroz slistku i za čas se u množini izgubi.

Ako bi ja sad pripoviedal, da se je veseljak Peštanec od smieha za črevo držal nad tam dobro izpalom šalom, i da je po cielog Király-uteza sve do Ligeta svakoga za kaput povlekel te mu pripoviedal, kak je ov hip jednoga bedaka iz Těčnja namazal tak bi bil lažljivec, a ako bi se koj između čevcevo našel, koj bi si ruke ribal te se nad tim veselil, da je jedan bedasti seljati u Budapešti bil nasamaren, tak mi je isa čevce — morem iskreno reći — do duk duše nepovoljan.

Stvar se je dapače posve drugač dokončala.

Prenagli jezik šaljivca Peštanca je više krat znal kakovu šalu zbelesnuti, o kojoj srdce nikaj nije znalo. Ovak baš je i sada bilo i zato smieh nije mogel mu preobladati zazarenost zasramljenog lica. Činilo mu se je da je nekakovu veliku krivicu nanesel

srdcu, koje je za velike i domoljubne stvari četeće i da seljak bez znanja, visoko nad njim stoji, nad njim sa znanjem.

Ono, kaj je hotel izsmejati, mu se je sad na jedan krat neizmerno dopalo, da puk najme svoje junake neišće u raki pod zemljom, nego pozabivši razstanak, nje u njihovom diehovanju posvud vidi, kak ih je onda videl, dok su još u zdravoj koži oko hodali pravicu proglašavaju i batrivo, pomagajuć i navučajuć.

Zato ga je pričelo u nutri peći, da bude sada doma dobročudni i lalkovierni seljak mozbit po svojoj učenijoj dieci izmiehavan, dočim je isti u svojoj jednostavnosti i diefinskom povierenju one glasovite i velike muzeve mnogo više postoval i dičil, kak su to moguće učinite razne table i pilji iz brunca ili iz mramora.

Ovak je sad naš veseljak Peštanec slusajuć svoje srdce i dušno spoznanje skoro zle volje postal i pričel se je nad svojom nezreloom šalom zalupati. Na jedan krat se domisli, i kad su se ljudi jedno malo razišli, pozove jednoga fjakera, sedne u njega te se odepelja tak hitro, kak samo hitro peštanski fjakeri voziti mogu, kroz uilce jednako, grbavo, sim tam do Dunava, prek mosta, kroz tunel na kolodvor gde još

najde tětěnjaska Szalmassia, kojega odmah radi svoje nezrele šale za oprošćenje zaprosi.

A, sada čast i poštenje veseljaku Peštancu, a i mojem čevcem, ako se s menom slažu te mu aplaudariju, kak je sada to zaslužil.

Ali to si neka svaki zapamti: Samo misliti i hvaliti ono kaj je plemenito, nije dosta mora se i plemenito činiti.

U govoru nepretrgavati!

Pri kr. sudbenom stolu u Egerszegu ili u Kanizsi ili se je to moguće u Pečuhu dogodilo, ako mozbit nije bilo u Nagy-Kikindi ili gde drugde, sudili su pred porotnim sudom (gde su porotnici iliti prisežnici koji imaju svoj votum dati, jeli je okrivlje, nik kriv ili nije) niekomu zločincu, koj je u niekoj krčmi posvadal i jednog ondešnjeg gosta u svadji nožem težko ranil.

Kad je razprava bila dovršena, pričel je branitelj svoj govor držati, a taj govor obrane je pričel na ov čudni način:

»Moja gospoda porotnici! — Vi ste ravnič jedan bedasteši od drugoga, ali...«

Predsjednik: »Gospodine doktore, ja to nedopušćam, da se porotnici tak na grujanski način bantuju!«

posređujemo između Englezke, Njemačke i Rusije.

Na upit grofa Wurmbranda glede iztočne politike trojnog saveza odgovara minister, da bi se ustanovljenje pozitivne iztočne politike, koja bi se odnosila na obranu interesa pojedinih saveznika, protivilo defensivnom značenju saveza, makar je i vsaki saveznik glede održavanja mira i glede svoje politike ovlašten da očekuje prijateljstvo i podršku svojih saveznika.

Na ponovni odg. dr. Kramarža odgovorio je minister, da absolutno neima ni govora o promjeni ugovora trojnog saveza, a dakle ni o delbi interesne sfere. — ar bi se to protivilo temeljnom načelu austro-magjarske vanjske politike, koja ide za tim, da se vse balkanske zemlje slobodno razvijaju i da u njima neodlučuje volja drugih vlastih.

Nakon zaključnih rečih izjavitelja Dumbre zaključena je generalna debata. Specialna debata započela je istog dana ob 5 vuri po poldan, ter je proračun primljen.

KAJ JE NOVOGA ?

— Prosimo naše poštovane predplatnike, naj nam vu novim pol ljeta predplatne zaostatke čim predi pošljeju i predplate ponoviju!

Koliko imade penez na svētu ?

Vu Nju-Jorku oglasili su zanimivu statistiku, sastavljenju na podlogi podatkov svih orsagov, obzirom na kovani zlatni i sreberni penez ter banknote, koliko ih je vu prometu vu pojedinih državah (orsagov). Iz te se statistike razabire, da je na celom svētu kovanoga zlata za 17.913.125.009 frc. srebernoga novca 80.213.500.000 frc. Banknotah vu okruglom hroju imade 13.179.355.000 franakah. Najviše zlata i srebra ima vu gotovini Francezka (4 milijarde kovanoga zlata i 8 i pol milijarde srebra), najviše papirnatih penez ima po državah južne Amerike (okolo 3 milijarde).

Osudjen na ženitbu.

Ovih dnevoj razpravljaj se interesantan slučaj pred nekim englezkim sudištem, koji je naročito zaradi konačne odluke zanimljiv. Jeden mladi čovjek i jedna mlada djevojka pravdali su se zaradi nekakvog imanja, slučaj

Branitelj: »Moja gospoda porotnici! Vi ste ravnić jedan bolje bedast nego drugi, ali ja bum ipak zato zvami čašu vina pil. — S-ovimi riečmi je ovde otkriveni moj branjenik stupil u krčmu, gde je već radi tog njegovog izraza počelo riećkanje...«

Velika sličnost (spodoba).

Nekoj gospodin grof idući u lov spazi med gonici i jednoga selskoga dečka, koj je mogel biti kakove dvie tri liete od njega mlajši, ali grofu na las sličan. Mladi grof u dobroj volji zapita obiestno sebi spodobnoga dečka: »Čuješ Gjura, nije li tvoja mati u naš grad više krat na dieo znala hoditi, kakti pralja ili sobe čistiti?«

»A, nije nigdar« — odgovori dečko — »nego moj japa su bili negda kućiš gospodina staroga grofa u gradu, predi kak su se z mamom na grunt u selo oženili.«

Em. Kollay.

je bil vanredno zamršen. Sudec je neobično klimat glavom pak je na sveobće začudjenje izrekol ovu salomonsku presudu. Meni se čini, započel je on, da bi se ta pravda mogla na vrlo vugodni i lehkí način dokončati. Tužitelj je pošten, valjan, mlad čovjek, a tužena vrlo ljubezna, mlada djevojka. Najbolje bude, vjenčajte se i živite skupa na tom pravdenom imanju.

Ako nastavite pravdu, pozobvli vam budu imanje fiskaljuši, koji jamačno neće biti tak negalantni, da bi željeli da nedođe do svatbe. Fiskaljuši su se toj salomonskoj dosjetki kiselo smejali. Zaručnica se je sramežljivo začerlenila i nije rekla né, tužitelj je mučal, da su se njih dvoje drugač n'viek rado gledali i dobro i pogadjali, na kaj je sudec odlučil: »imanje spada tužitelju, ako za dva mesecu tuženu oženi«

Vu Rimu, 22. juniuša.

Vu današnjem tjanom papinskom konzistoriju prečtel je papa ablocutiju o iztočnih cirkvah obzirom na papinski primat. Za tim su imenovani bili od pape nunciji: Antoni Agliardi vu Beču, Domanik Ferrata vu Parizu, Domenik Jacobini vu Lisabonu i Serafin Cretoni vu Madridu za kardinale; zatim je praeconisoval 18 talijanskih biskupah. Vu javnom konzistorijumu 25. juniušu podelil je papa kardinalski škerlak 29. novembra ljeta 1895. imenovanim kardinalom Sembra-toviczu, Halleru, Cascajaresu, Perraudu, Boyero i Casanasu.

Uditore rote, Falliant, imenovan je nadbiskupom i imenovan je još na večer nuncijem vu Beču.

Kancelar reda Marije Terezije.

Magjarski minister domobranstva Gejza barun Fejervary prijel je 21. juniuša carsko ručno pismo, kojim je imenovan na mjesto FZM. baruna Kuhna kancelarom vojnog reda Marije Terezije. — Barun Fejervary vitez je reda Mariju Terezije od ljeta 1859. Red broji vu obće denes samo još 13 vitezov.

Ruski car i carica vu Beču.

I vu službenih bečkih krugovih drže stalnim, da će ruski car i carica koncem augusta pohoditi bečki dvor. Ako još i nije ustanovljen dan dolazka, ipak se misli, da će stići 27. augusta vu Beč i ondí ostati dva ili tri dana.

Novi papinski nuncij vu Beču.

Imenovanjem dosadašnjeg papinskog nuncija vu Beču, Msgra. Antonia Agliarda, kapdinalom, izpraženja je teoretički ova stolica, na kojoj će on samo dotle ostati, dok stigne njegov nasljednik. I taj nasljednik već je imenovan. Vu istom konzistoriju od pondeljka imenoval je papa Msgra. Emidia Talliania, dovedzašnjeg uditora rote, nuncijem vu Beču, ter ga praeconisoval nadbiskupom. Novi nuncij rodil se je 19. aprila 1838. vu Montsgallu vu diecezi ascolskoj vu Markah. Prveših godinah bil je vu nunciaturah vu Parizu i Monakvu dodeljen, ter je 18. majuša 1885. imenovan uditorem rote (sudcem najvišeš papinskog suda), a kakti takov imal je posla i vu kongregaciji za obrede.

Kardinal Agliardi primiti će 27. iz ruk Njeg. Veličanstva vu Beču kardinalski barel, ter će se za kratko vréme za tim oprostiti s Bečom i povnuti vu Rim, a do dolazka nuncija Talliania vodić će poslove uditore Locatelli.

Kratke novosti.

— Vu Budimpešti, 24. juniuša. Prezeš talijanske komore poslal je prezešu zastup-

ničke hize Szilágyiu, pismo, kojim se zahvaljuje za primitak delegata parlamenta generalu Mocenniu.

— Papa Leon XIII. imenoval je dovezda vsega skupa III kardinala, a isto toliko ih je za njegovog pontifikata vumrlo.

— Kakti tajnik papinskog ablegata, uditora Loccatellia vu Beču, fungirati, će Kvirin Klement Bonifacić, svećenik biskupije Kreke, sada vu Augustineumu.

— Maksimilian princ saski, koj je vezda 26 ljet star, služil bude 1. augusta ovoga ljeta kakti katolički svećenik svoju prvu svetu mešu vu katoličkoj dvorskoj cirkvi vu Draždjanih vu nazočnosti celog dvora.

— Najvrućeše mesto na zemlji gde ljudi živiju, je na jugo-zapadnoj obali Perzije, na przijskom zaljevu. Tamo vlada vu mesecu juliušu i augustušu četerdeset danah po redu dan i noć. vrućina od 40 do 44 graduša Réaumura.

Dobre žepne i sténe vure za fal cène moći dobiti pri *Pollak Bernatu vurarvu* vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pritjem se *uzimljeju vure takaj* za popravke za fal cènu.

Samo majka najlepša je.

O pesnici! Kim u sreću
Slade pesme med se radja,
Nit nam od njega kadgod lepše
Spév Slavička ne ugđaja....

Kolko ljudih već su mile,
Pesme vaše razdragale,
I kolko put dušu moju
Sètnu, tužnu razigrale....!

Pakad znal bi kojgod od vas
Vili pesmu si spevati,
Tad on ne bi zaboravil
Nju najlepšom nazivati.

I moja bi duša onda
Gore u vis poletela,
I s vilom bi pesnikovom
U misli se sdružil htela....

Al sem, gle se sad dosetil
Da to san je lažen samo:
Am lepša je majka moja
V kolebi za brdom tamo....!

Spoveval: Putnikl.

Nekaj za kratek čas.

Julius

Vsi bogataši,
Kese pajdaši,
Sbog vrućine sada
Bežiju iz grada:
Idu na »sela«,
Idu na »morje«,
Ili v »toplice«,
Ili vu »gore«,
A ja siromak koj
Peneze nemam,
Ja si hladovinu
Pri hizi spremam:
Od zorje do mraka,
Nikom na putu,
Vu sobici moji
Pijem vu kutu!

Vu vrućem mesecu.

— »Pri takvoj vrućini ni najljepši izlet nepravil čovjeku veselje. Jeli je i Vam tak vruće, draga prijateljica?«

— »Oh ne, ja sam si svoga tovaruša sobom vzela on je navék — hladen«.

Razlika vu strpljivosti.

A: »Oh, kak sam srdita čekam već dvé vure na mojega muža.«

B: »Okani se srditosti, ar je već čekam 25 ljet na muža!«

Jeden njemački list.

Jeden list doneset je ovu neuctivo pri-spodobu: »Žene vu svom dečinstvu spodobne su vodi, od dvanajstoga do petnajstoga ljeta limunadi; mlade dame od osemnajst do dvadeset i pet ljet šampanjeu; od ove dobe do četerdesete likeru; od četerdesete do petdesete navadni kiselići, a od petdesete poobrneju se vu... ocef.«

Privedil:

Glád Ferencz.

LOTERIJA

Beć 27-ga juniuša 1896.
56 38 46 31 96

Gabona árak. — Cienna žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frtlól	frlíg
Buza	Pšenica	6.25	— 6.50
Zab	Zob	6.00	—
Rozs	Hz	5.25	—
Kukoricza ó	Kuruza stara	4.00	—
» » uj	» nova		
Árpa	Ječmen	4.40	—
Fehér bab uj	Grah beli	6.00	—
Sárga » »	» žuti	5.90	—
Vegyes » »	» zmésan	5.50	—
Lenmag	Len	8.00	—
Bükköny	Grahorka	4.00	—

Odgovorni urednik

MARGITAI JÓZSEF.

Glavni suradnik

GLAD FERENCZ.

Nyilttér.*

E rovat alatt közöltékért sem alakí, sem tartalm tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk

Fouliard-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként japáni, chinai stb. a legjobb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selymet 35 krtól 14 frt 65 kr.** méterenként sama, csikos, kockázott, mintázott damasztól stb. mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázattal s. a. t.) megrendelt áru **postabér és vámmentesen a házhoz szállítva**, mintákat postafordulival küld: **Henneberg G.** (es. és k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcziá címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elfutetnek. 2

Hirdetések.

2013—96 tk.

Arverési hirdetmény kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíróság mint elekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Zakál Henrik** ügyvéd által képviselt **Vinkovics György** végrehajthatónak **Hrescs Pál** dráva-vásárhelyi lakos végrehajtást szenved-

delt elleni 38 frt 86²/₃ kr tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagy kanizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir. járásbíróság területén levő dráva-vásárhelyi 47 tkv. 237 h. sz. a. ingatlan 400 frt 238 h. sz. a. 40 frt kikiállási árban, a dráva vásárhelyi 182 tkv. 284 h. sz. a. 188 frt. a dráva-vásárhelyi 438 tkv. 2263 h. sz. a. 65 frt. 2449 h. sz. a. 54 frt. 2422 h. sz. a. 36 frt a dráva-vásárhelyi 732 tkv. 701 h. sz. a. 32 frt. a dráva-vásárhelyi 735. tkv. 2444. hrsz. a. 14 frt dráva-vásárhelyi 736. tkv. 2066. hrsz. a. 44 frt. 2389. hrsz. a. 16 frt és 2443. hrsz. a. 15 frt kikiállási árban és az összes felsorolt ingatlanok a végr. hajlt. törv. 156. §-a értelmében az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

a dráva-vásárhelyi község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiállási áron alol is eladatni fognak.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. 533

Kir. járásbíróság mint tkv. hatóság.

Csáktornya, 1896. május hó 19-én.

1896. évi július hó 29. napján d. c. 10 órakor

A budapesti kiállításra ránduló n. é. csáktornyai és vidéki közönséget van szerencsém a kiállítás területén levő sörizlelő pavillon látogatására meghívni, hol

nagy-kanizsai sört

merek, a mely külön minőségénél fogva **a fővárosban is általános tetszésben részesül** és jelentékeny mértékben fogyasztatik.

Galambos Ulrik
a nagy-kanizsai sörgyári kiállítás sörizlelő fülkéjének vezetője.

SZIVATTYUK

mindememe, házi nyilvános, mezőgazdasági és ipar-célokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxidálási módszer szerint inoxidált szivattyuk rozsla ellen védve.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű **tizedes százasos és hidmérlegek** fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. **Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek.** Commandit-társaság **szivattyu és mérleggyártása.**

L. Wallfischgassa 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6. sz.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hirveves háziaszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésésként alkalmazatik **köszvényéi, csuszni, tagszaggatásnál és meghűléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártó **Horgony-Liniment** elnevezés alatt nem titkos szer, hanem **igazi népszerű háziaszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. **40 kr., 70 kr. és 1 frt.** üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapestben.** Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbortéku utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

Richter F. Ad. és társa, eszész. és kir. udvari szállító, **Rudolstadt (Thüringia).**

Arverési hirdetmény.

Alulírott kir. bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbíró-ság 1896. évi 2914/p. 96. számú végzése következtében Zakál Henrik csáktornyai ügyvéd által képviselt A-Muraközi takarékpénztár részvénytársaság javára Kollarics Iván s társai al-hráscsáni lakosok ellen 180 ftl. s jár.erejéig 1896. évi május hó 6-án fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 385 ftl 60 krra becsült 2 pajta, 3 sertésöl, 3 kukoriczakas, 1 istálló 1 kamra 2 létra, 1 eke és szobabutorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. bíróság 4015/p. 1896. sz. végzése folytán 180 ftl tőkekövetelés, ennek 1896. évi Márczius hó 4. napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 43 ftl 47 krrban bíróság már megállapított költségek erejéig Alsó-Hráscsánban a helyszínen leendő eszközzésére

**1896. évi július hó 11. napján
d. e. 9 órája**

határidőül kintüzetik, abhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésben, 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is közpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Kelt Perlakon, 1896. évi június hó 27.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

Pollák Bernát

órák és ékszerész Csáktornyán.

Főter, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

svájcezi zsebóra-, arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett.

Legjobb szerkezetű svájcezi zsebrák.

Fali inguórák rakatara.

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvnyomdája

Csáktornyán,

a legújabb gyorsajtókkal és diszes új betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket, — számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat, műveket stb. stb.

bármely nyelven és kivitelben
a legjutányosabb árak mellett.